

ZSV

2026

**UPRAVENÉ ZADÁNÍ PRO ZRAKOVĚ
HENDIKEPOVANÉ ÚČASTNÍKY**

UKÁZKA NAVRHNUTÉ MODIFIKACE TESTU

1. Člověk a společnost

1.

termín

1) dovednosti

2) vlohy

3) schopnosti

4) nadání

charakteristika

A) Jedná se o vrozené predispozice, které vytvářejí potenciál pro rozvoj osoby v určité oblasti.

B) Jedná se o vlastnosti osobnosti, které se

utvářejí v průběhu života a jsou předpokladem pro úspěšné vykonávání určité činnosti.

C) Jedná se o soubor rozvinutých předpokladů, který umožňuje jedinci dosahovat v určité oblasti nadprůměrných výkonů.

D) Jedná se o učení získané dispozice ke správnému a rychlému vykonávání určitých úkonů.

Která z následujících možností správně přiřazuje

**uvedené charakteristiky
k příslušným psychologickému
termínům?**

(A) 1A, 2C, 3B, 4D

(B) 1D, 2A, 3B, 4C

(C) 1D, 2A, 3C, 4B

(D) 1B, 2D, 3A, 4C

2.

Která z následujících možností je nejpřesnějším popisem osoby používající při řešení problémů divergentní myšlení?

(A) člověk vyhýbající se řešení problematických situací

(B) člověk řešící problémy metodou *pokus – omyl*

(C) člověk hledající alternativní způsoby řešení problémů

(D) člověk využívající myšlenkové zkratky při řešení problémů

3.

Obranné mechanismy ega se týkají situací, při kterých si jedinec vytváří nevědomé strategie, které mu mají pomoci od strachu, úzkosti či konfliktu. Mezi ně patří například i popření. Který z následujících příkladů nejpřesněji odpovídá psychologickému mechanismu popření?

- (A) Člověk, který zapomene traumatickou událost z dětství, jejíž významnost si tehdy neuvědomoval.**
- (B) Člověk, který (např. na pracovišti) obviňuje ostatní z toho, že dělají chyby, ačkoli je dělá on sám.**
- (C) Člověk, který si logicky vysvětluje různé příčiny svých neúspěchů, aby zmírnil nepříjemné pocity.**

(D) Člověk, který si nepřízná, že má závažné zdravotní problémy.

4.

Který z následujících výroků nejpřesněji charakterizuje pojem skupinová koheze?

(A) Jedná se o termín s negativním vyzněním vyjadřující nesourodost skupiny.

(B) Jedná se o termín, který popisuje proces vzniku skupiny.

**(C) Jedná se o termín,
který vyjadřuje, jak
moc či málo skupina
drží pospolu.**

**(D) Jedná se o termín, kte-
rým lze vyjádřit hierar-
chizaci rolí uvnitř sku-
piny.**

5.

**Erik Erikson je autorem vý-
vojového modelu osob-
nosti, podle něhož člověk
postupně prochází osmi
vývojovými stádii. Každé
stádium je kromě věku**

vymezeno typem psychosociálního konfliktu, jejíž musí jedinec vyřešit, aby se dál plnohodnotně rozvíjel a byl schopen čelit životním výzvám.

Která z následujících možností nejpřesněji odpovídá vývojovému stádiu, jež je dle Eriksona charakteristické pro věk přibližně 12 až 18 let?

(A) Hledání hlubokých a trvalých vztahů. Úspěšné navázání intimních vztahů vede k pocitu

lásky, zatímco neúspěch může vést k izolaci.

(B) Hledání své identity a místa ve společnosti. Úspěšné vyřešení této krize vede k silné identitě, zatímco neúspěch může vést ke zmatení rolí.

(C) Soustředění se na školní úspěchy a dovednosti. Úspěch vede k pocitu kompetence, zatímco neúspěch může

vést k pocitům méněcennosti.

(D) Plánování a iniciace aktivit. Podpora vede k další iniciativě, zatímco kritika nebo omezení mohou vyvolat pocity viny.

6.

Která z následujících možností nejpřesněji vystihuje vztah mezi počitky a vjemy?

(A) Počitky jsou výsledkem zpracování vjemů

v asociačních oblastech mozkové kůry, kde dochází k jejich rozpoznání a kategorizaci.

(B) Vjemy jsou pouze smyslové informace, zatímco počítky znázorňují jejich složitější zpracování v mozku.

(C) Počítky jsou individuální smyslové zážitky, zatímco vjemy jsou jejich organizované interpretace, které dávají smysl světu kolem nás.

(D) Vjemy jsou výsledkem představivosti a paměti, na počtcích se vytvářejí nezávisle.

7.

Která z následujících situací je nejpřesnějším příkladem obranného mechanismu ega, jenž se odborně nazývá přesunutí (displacement)?

(A) Aktivní sportovec, kterého nepřijmou na Fakultu tělovýchovy a sportu, se stane

**angažovaným členem
lehkoatletického klubu.**

**(B) Učitel, který byl právě
důrazně pokárán ředi-
telem školy za neplnění
svých povinností, vy-
nadá žákům, že se ne-
učí, a zadá neohlášenou
písemnou práci.**

**(C) Manažer firmy, který již
léta čeká na povýšení,
zatímco jej předbíhají
profesně mladší za-
městnanci, nepřipouští
svou neschopnost, ale**

uvěří, že je obětí diskriminace.

(D) Rodič, který šetří na svém dítěti, zdůvodňuje své chování tím, že tak činí pro dobro svého dítěte, aby jej vychoval ke skromnosti.

8.

Pojem byl zaveden Irvingem Janisem jako reakce na rozhodnutí Johna F. Kennedyho o invazi v Zátoce sviní na Kubě.

Rozhodnutí vykonat tuto katastrofální vojenskou kampaň předcházela téměř jednomyslná dohoda prezidenta J. F. Kennedyho a jeho poradců. Tito poradci byli velmi podobní prezidentovi: bohatí bílí muži z privilegovaných rodin a s univerzitním vzděláním. Generál David Shoup, tehdejší velitel námořní pěchoty, předpovídal neúspěch a obrovský počet obětí při invazi a žádal prezidenta, aby se do ní

nepouštěl. Shoupova odborná rada byla ignorována a skupinové rozhodnutí zahájit invazi skončilo katastrofálními výsledky.

V uvedeném textu je popsán příklad skupinářského myšlení (groupthink). Která z následujících možností nejlépe vystihuje podstatu tohoto myšlení?

(A) Skupinářské myšlení je takové, kdy se všichni ostatní podřídí jednomu jedinci.

- (B) Skupinářské myšlení je takové, které vzniká na základě společného názoru bez ohledu na normy a hodnoty, které členové sdílejí.**
- (C) Skupinářské myšlení je uvažování, kdy se skupina snaží omezit vnitřní rozpory za cenu toho, že odmítá kriticky analyzovat odlišné myšlenky.**
- (D) Skupinářské myšlení odkazuje na situaci, kdy se kolektiv ztotožní**

s myšlenkou jednotlivce.

9.

August Comte zavedl do sociologie termíny sociální dynamika a sociální statika. Tyto pojmy se vztahují ke společenské struktuře a společenskému vývoji. Která z následujících možností nejpřesněji vystihuje vztah obou uvedených pojmů?

(A) Sociální dynamika představující

**společenský řád je
nutná k tomu, aby se
sociální statika znázor-
ňující společenské tra-
dice mohla přirozeně
vyvíjet.**

**(B) Sociální statika popi-
suje, jak různé složky
společnosti fungují, za-
tímco sociální dyna-
mika vysvětluje, jak
a proč se tyto složky
vyvíjejí v čase.**

**(C) Sociální statika se za-
bývá společenskými in-
stitucemi a jejich**

vznikem, sociální dynamika se naopak zaměřuje výhradně na společensky aktivní jednotlivce.

(D) Sociální dynamika analyzuje, jak jednotlivé části ovlivňují celek, zatímco sociální statika zkoumá vliv vědy jako takové.

10.

pojem

1) sexuální role

2) sexuální identita

3) sexuální orientace

4) sexuální chování

charakteristika

A) Jedná se o pojem, který označuje, jak člověk vnímá svou vlastní sexualitu.

B) Jedná se o soubor očekávání či vzorců chování spojených s tím, jak se

jedinec projevuje v oblasti sexuality.

C) Jedná se o soubor činností, projevů a aktivit spojených se sexuálními potřebami, touhami a přitažlivostí.

D) Jedná se o vzorec přitažlivosti k lidem určitého pohlaví nebo genderu.

Která z následujících možností správně přiřazuje uvedené charakteristiky k příslušným pojmům z oblasti sexuality?

(A) 1C, 2A, 3B, 4D

(B) 1C, 2A, 3D, 4B

(C) 1B, 2D, 3A, 4C

(D) 1B, 2A, 3D, 4C

TEXT K ÚLOHÁM 11 AŽ 12

Funkce sociálního kapitálu je každému v naší postkomunistické společnosti jasná. Díky kontaktům můžeme snáze získávat různé výhody, čelit krizím a přeměnit je v ekonomickou prosperitu. Kulturní kapitál je méně samozřejmý. Stručně řečeno za ním stojí

Bourdieuův koncept, že si všichni zvnitřňujeme sociální prostředí, v němž žijeme, a toto zvnitřnění je zpětně lakmusovým papírkem toho, kam patříme. Část sociálně vyloučených přijímá jistou „kulturu chudoby“, která je vedle strukturálních faktorů další bariérou růstu. Lidé z nejvyšších tříd zase lpí na své vysoké kultuře, a když mezi ně přijdete jako fanoušek kapely Eva a Vašek, tedy lidové dechovky,

přijmou vás hůře. Spolu s vyšším kulturním kapitálem rodiče na děti přenášejí vzdělávací aspirace. Na vysoké škole se neučíme jen profesi, kterou budeme dělat, ale posílujeme i kulturní kapitál vyšších tříd a kontakty, které budeme potřebovat.

11.

Která z následujících možností nejpřesněji reprezentuje pojetí kulturního kapitálu dle uvedeného textu?

- (A) Kulturní kapitál je synonymem sociálního kapitálu, jedná se tedy výhradně o to, jaké kontakty má člověk v okolní společnosti.**
- (B) Kulturní kapitál znamená, že člověk akumuloval nadstandardní znalosti o vysoké kultuře a umění, což mu umožňuje v této oblasti aktivně působit.**
- (C) Kulturní kapitál představuje sdílené kulturní signály okolí, které si**

člověk osvojil k dosažení dobrého sociálního postavení.

(D) Kulturní kapitál znamená uvědomění si sebe sama a toho, že jakožto lidé jsme společenské bytosti, které se bez kulturního okolí neobejdou.

12.

Která z následujících možností nejpřesněji vyjadřuje vliv kultury chudoby na

**sociální mobilitu jedince
dle uvedeného textu?**

- (A) Kultura chudoby nemá na sociální mobilitu vůbec žádný vliv, jelikož se jedná o nesouvisející společenské koncepty.**
- (B) Kultura chudoby ztěžuje jedinci přechod do vyšších sociálních tříd, jelikož tam zpravidla převládá odlišný kulturní kapitál.**
- (C) Kultura chudoby zvyšuje sociální mobilitu, protože motivuje**

**jedince k získání
vyššího vzdělání jako
prostředku úniku z chu-
doby.**

**(D) Kultura chudoby je do-
časný stav, který za-
niká s přechodem na
vysokou školu, kde je-
dinec získává nový kul-
turní kapitál.**

13.

Mezi základní koncepty strukturálního funkcionalismu patří *sociální role* a *sociální status*. Která z následujících možností je nejpřesnějším vyjádřením vztahu mezi uvedenými sociologickými koncepty?

(A) Sociální role určuje postavení jedince ve společnosti, zatímco sociální status popisuje pravidla chování, která jsou s určitou rolí spojená.

- (B) Sociální role a sociální status jsou vzájemně provázány, přičemž sociální status má člověk v daný moment pouze jeden, zatímco sociálních rolí může mít několik zároveň.**
- (C) Sociální role představuje konkrétní očekávané chování spojené s určitým sociálním statusem nebo pozicí ve společnosti.**

(D) Sociální role formuje sociální status v primární sociální skupině.

14.

Která z následujících možností je nejpřesnějším popisem nízké sociální mobility?

(A) vylidňování venkova směrem do měst s menší sociální kontrolou, což má za důsledek oslabování tradičních komunitních vazeb ve venkovských oblastech

- (B) společnost po transformaci ekonomiky z průmyslové na postindustriální**
- (C) silný sociální stát umožňující podporu znevýhodněných skupin a ochranu proti chudobě**
- (D) fixní sociální struktura založená na dědičnosti společenského postavení**

TEXT K ÚLOHÁM 15 AŽ 16

Lidé jsou celý život v temnotě, připoutáni v jeskyni zády ke vchodu tak, že se mohou dívat jen na zadní stěnu jeskyně. Vzadu za nimi hoří oheň a mezi připoutanými lidmi a ohněm je zídka, podél které chodí jiní lidé, kteří nosí nad hlavami různé předměty. Oheň je osvětluje a jejich stíny se odrážejí na zadní stěnu jeskyně. Protože je však zídka stejně vysoká jako tito lidé, stín lidí vidět

není, ale jsou tam vidět všechny stíny nošených věcí. Proto připoutaní obyvatelé jeskyně mohou vidět jen jakési stínové divadlo. Stíny pohybujících se předmětů naivně pokládají za jediné, co skutečně existuje, aniž vůbec tuší, že viděné obrazy jsou pouhé stíny pravých jsoucen.

15.

Která z následujících možností nejpřesněji reprezentuje hlavní filosofickou myšlenku uvedeného textu?

- (A) Lidé jsou přirozeně uzpůsobeni ke vnímání toho, co skutečně existuje.**
- (B) Lidské poznání se netýká skutečných jsoucen, nýbrž pouze jejich nedokonalých obrazů.**

(C) To, co skutečně existuje, je vždy přístupné lidskému poznání za předpokladu dostatečného vzdělání.

(D) Stíny na stěně představují neúplný, ale pravdivý obraz toho, co skutečně existuje.

16.

Která z následujících možností nejpřesněji vystihuje, co skutečně symbolizují stíny na stěně jeskyně dle uvedeného textu?

- (A) Platonovy ideje**
- (B) smyslově vnímatelný svět**
- (C) objektivní realitu**
- (D) apriorní poznání**

TEXT K ÚLOHÁM 17 AŽ 19

Z toho plyne hlavní účinek Panoptikonu: zavést u vězněného vědomý a nepřetržitý stav viditelnosti, který zajišťuje automatické fungování moci. Způsobit, aby dohlížení bylo permanentní ve svých účincích, byť by bylo nesoustavné ve své

***činnosti; aby dokonalost
moci vedla k tomu, že ak-
tuálnost jejího vykonávání
bude zbytečná; aby byl
tento architektonický apa-
rát strojem, který by vy-
tvářel a udržoval mocenské
vztahy nezávisle na tom,
kdo je vykonává; zkrátka
aby věznění byli chyceni
v situaci působení moci, je-
jímiž nositeli by byli sami.
Proto je to, že vězněný by
měl být neustále sledován
dozorcem, současně příliš
mnoho i příliš málo: příliš***

málo, neboť podstatné je, aby vězeň věděl, že je sledován; příliš mnoho, protože ve skutečnosti již není nutné, aby tomu tak bylo. V tomto ohledu stanovil Bentham princip, že moc musí být viditelná a neověřitelná. Viditelná: uvězněný má mít neustále před očima vysokou siluetu centrální věže, odkud je špehován. Neověřitelná: uvězněný nesmí nikdy vědět, je-li v daném okamžiku pozorován; musí si však být

***jist, že je to kdykoli
možné.***

17.

**„Způsobit, aby dohlížení
bylo permanentní ve svých
účincích, byť by bylo ne-
soustavné ve své činnosti.“**

**Která z následujících mož-
ností nejpřesněji vysvět-
luje význam uvedené věty,
jež je vyňata z uvedené
textové ukázky?**

(A) Permanentní ve svých účincích znamená, že vězni vědí, kdy je kdo sleduje, a nesoustavné ve své činnosti znamená, že existují naplánované přestávky, kdy vězni nejsou sledováni.

(B) Permanentní ve svých účincích znamená, že vězně permanentně někdo sleduje, a nesoustavné ve své činnosti znamená, že každý

**dozorci občas nedává
pozor.**

**(C) Permanentní ve svých
účincích znamená, že
vězni jsou si stále vě-
domi, že mohou být
sledováni, a nesou-
stavné ve své činnosti
znamená, že dozor ne-
musí být v daném oka-
mžiku reálně vykoná-
ván.**

**(D) Permanentní ve svých
účincích znamená, že
vězni mají dojem, že
jsou neustále pod**

dohledem, a nesoustavné ve své činnosti znamená, že dozorce je stále přítomen, ale nikdy ne na více místech v jeden okamžik.

18.

Která z následujících možností nejpřesněji shrnuje uvedenou ukázkou?

(A) Autor popisuje, jak by měla vypadat efektivní věznice a systém dohlížení na vězně, přičemž hlavním principem

Panoptikonu je podle něj neustálá viditelnost dozorců.

(B) Autor analyzuje princip Panoptikonu, jehož efektivita vychází z viditelnosti a zároveň neověřitelnosti moci: vězněný má dojem neustálého dohledu, ač ho reálně nikdo nemusí sledovat.

(C) Autor navrhuje zavést automatizované fungování moci ve věznicích a propaguje

Panoptikon, jehož efektivita tkví ve snižování množství potřebných dozorců.

(D) Autor rozebírá účinnost Panoptikonu, kterou spatřuje v tom, že vězni vykonávají dohled nad sebou navzájem v případě, že je dozorců nedostatečné množství.

19.

Jeremy Bentham, autor myšlenky Panoptikonu, je

zároveň považován za základatele filosofického směru utilitarismus. Které z následujících tvrzení o utilitarismu je pravdivé?

- (A) Podle utilitarismu máme jednání hodnotit podle užitku, který přináší.**
- (B) Utilitarismus vychází z přesvědčení, že morálně správné jednání je ve shodě s povinností.**
- (C) Utilitarismus stojí v opozici ke**

**konsekvencialismu
a klade důraz na záměr
proti důsledkům jed-
nání.**

**(D) Utilitarismus považuje
za morálně správné
pouze takové jednání,
které je v souladu s při-
rozeným právem a tra-
dicí.**

20.

David Hume ve svém díle *Zkoumání o lidském rozumu* analyzoval, jak poznáváme svět prostřednictvím impresí a idejí.

Zvláštní pozornost věnoval našemu chápání příčinnosti. Představme si situaci: Detektiv přijde na místo činu, kde najde mrtvé tělo s bodnou ranou a vedle něj zakrvácený nůž, a vše ukazuje na to, že jde skutečně o vražednou zbraň.

Která z následujících možností nejpřesněji vystihuje, v čem spočívá Humova skepse ohledně možnosti našeho poznání příčinného vztahu mezi nožem a mrtvolou dle uvedeného příkladu?

(A) David Hume tvrdil, že nemůžeme poznat žádnou vnitřní souvislost mezi událostmi, pouze jejich souslednost.

(B) David Hume tvrdil, že poznáváme pouze jevy, nikoliv realitu

samotnou, takže nemůžeme vědět, zda k vraždě skutečně došlo.

(C) David Hume tvrdil, že s jistotou poznáváme pouze takový kauzální děj, jehož příčinu sami pozorujeme.

(D) David Hume tvrdil, že Bůh může nahradit kauzální působení každé stvořené příčiny – proto si nemůžeme být nikdy jisti, zda daný

**účinek nepochází přímo
od Boha.**

2. Stát a právo

21.

název

1) meritokracie

2) aristokracie

3) oligarchie

4) sofokracie

5) timokracie

charakteristika

A) vláda urozených

B) vláda čestných a bohatých

C) vláda moudrých

D) vláda úzké privilegované skupiny

E) vláda nejschopnějších

Ve které z následujících možností jsou správně přiřazeny uvedené typické charakteristiky různých forem vlád k jejich příslušným názvům?

(A) 1B, 2D, 3E, 4A, 5C

(B) 1D, 2A, 3C, 4E, 5B

(C) 1E, 2A, 3B, 4C, 5D

(D) 1E, 2A, 3D, 4C, 5B

22.

Která z následujících možností je nejpřesnější charakteristikou liberální demokracie?

(A) Politický systém, kde vládne jedna strana, ale opozice je tolerována.

(B) Systém, kde je ekonomická svoboda nadřazena politickým právům.

(C) Forma vlády, která klade důraz na

individuální práva, svobodné volby a oddělení moci.

(D) Politický režim, kde je vůle lidu realizována přímo bez dalších omezení.

23.

Která z následujících možností nepatří mezi charakteristické znaky konfederace v politologii?

- (A) Konfederace vytváří společné orgány, které rozhodují o záležitostech společného zájmu členských států.**
- (B) Konfederace vzniká spojením suverénních států na základě mezinárodní dohody nebo smlouvy.**
- (C) Členské státy konfederace mají garantované právo jednostranně vystoupit z tohoto svazku.**

(D) Mezinárodní právní subjektivitu v konfederaci má pouze její vrcholný orgán, nikoliv členské státy.

24.

Které z následujících tvrzení o Radě bezpečnosti Organizace spojených národů (RB OSN) je věcně správné?

(A) má šest stálých členů

**(B) mezi stálé členy patří
Evropská unie**

(C) odpovídá za hospodářskou prosperitu ve světě

(D) platí v ní pravidlo jednomyslnosti velmocí

25.

Niccoló Machiavelli napsal známé dílo *Vladař*, kde popisuje především hlavní zásady ideální panovníkové vlády. Vladař má podle Machiavelliho učinit vše pro to, aby dosáhl svých cílů. Autorovu teorii vládnutí mimo jiné dobře vystihuje

**věta *Účel světí prostředky*.
Který z následujících filo-
sofických směrů nejpřes-
něji reprezentuje Machia-
velliho princip účelnosti
jednání?**

- (A) hédonismus**
- (B) pragmatismus**
- (C) empirismus**
- (D) stoicismus**

26.

ideologie

1) komunismus

2) fašismus

3) nacismus

4) nacionalismus

5) socialismus

charakteristika

**A) Cílem ideologie je ob-
roda národního ducha a
zajištění převahy určité
kultury či etnika, za-
tímco některé skupiny
jsou považovány za méně-
cenné.**

- B) Jedná se o ideologii, která je založena na silném kolektivním duchu a snaze eliminovat třídní rozdíly.**
- C) Tato ideologie se zaměřuje na sociální rovnost, spravedlnost a rovnoměrné rozdělení bohatství, připouští však existenci soukromého kapitálu.**

D) Cílem této ideologie je důraz na absolutní oddanost vůdci a na myšlenku jednoty, která překonává všechny zájmy jednotlivců.

E) Tato ideologie vychází z myšlenky, že společnost má být chráněna, propagována a postavená na kulturní, národnostní a jazykové homogenitě.

Ve které z následujících možností jsou správně přiřazeny uvedené

**charakteristiky ideologií
k jejich příslušným ná-
zvům?**

(A) 1B, 2E, 3A, 4D, 5C

(B) 1B, 2D, 3A, 4E, 5C

(C) 1C, 2A, 3E, 4D, 5B

(D) 1D, 2C, 3A, 4E, 5B

27.

**Ve státě Radystán se
k moci dostal nový politik,
který ve svém prvním pro-
jevu slíbil, že bude vychá-
zet ze zavedených tradic a
pořádků, nebude připouš-
tět žádného kompromisu**

a bude přísně dodržovat doposud praktikované náboženství. Taktéž potvrdil, že nepřipustí diskuze o stanovené pravdě a bude bojovat proti narůstajícímu a zhoubnému vlivu z okolních zemí.

Kterému z následujících typů politických programů nejpřesněji odpovídá uvedený příklad?

(A) liberálnímu programu

(B) pragmatickému programu

(C) idealistickému programu

(D) fundamentalistickému programu

28.

Která z následujících možností nejpřesněji charakterizuje klouzavý mandát?

(A) Jedná se o systém, ve kterém je poslanci v okamžiku, kdy se stane členem vlády, pozastaven poslanecký mandát, kterého se ujme náhradník.

- (B) Jedná se o systém, ve kterém poslanec, který odmítá hlasovat ve shodě s vedením své strany, může být svého mandátu vedením strany zbaven.**
- (C) Jedná se o systém, ve kterém poslanec při svém zvolení ví, že mandát nebude moci dokončit, a tak je určen náhradník, kterému mandát po dohodnuté době připadne.**

(D) Pojem označuje situaci, kdy jeden člověk zároveň vykonává více volebních funkcí, a tedy má více mandátů, které se souhrnně označují jako klouzavý mandát.

29.

Jistý volební systém vyžaduje, aby kandidát získal ke svému zvolení více než polovinu všech hlasů. Pokud toho žádný kandidát nedosáhne, následuje druhé kolo voleb, ve

kterém se rozhoduje mezi dvěma nejúspěšnějšími kandidáty.

Který z následujících volebních systémů nejpřesněji reprezentuje uvedenou definici?

- (A) většinový systém relativní většiny**
- (B) většinový systém absolutní většiny**
- (C) poměrný systém**
- (D) smíšený systém**

30.

Která z následujících možností správně uvádí, kým se rozumí v českém ústavním prostředí tzv. designovaný čili pověřený předseda vlády?

(A) Jedná se o osobu, která je jmenována prezidentem republiky na přechodnou dobu, aby nejčastěji do zbytku volebního období zastávala funkci předsedy vlády. Typicky se jedná o zkušeného nestraníka,

který se těší širší podpoře parlamentních stran.

(B) Jedná se o osobu, která zprostředkovává povolební vyjednávání o nové vládě. Je jmenována na základě společné dohody obou komor Parlamentu na jejich první společné schůzi po volbách do Poslanecké sněmovny.

(C) Jedná se o osobu, která je prezidentem pověřena po sněmovních volbách, aby vedla politická jednání o podobě budoucí vlády. Nejčastěji se jedná o předsedu vítězné strany. Není to však podmínkou – rozhodující je hlavně schopnost sestavit vládu, která získá důvěru Poslanecké sněmovny.

(D) Jedná se o osobu, jež je pověřena prozatímním

vedením vlády ve výjimečných situacích. Prezident republiky ji podle své vůle jmenuje poté, co je vládě vyslovena Poslaneckou sněmovnou nedůvěra.

31.

Na podzim roku 2025 zavalnil vítr na zahradu pana Straky dvoutisícovou bankovku, kterou měl jeho soused pan Štědrý ledabylo položenou na svém zahradním stolku. Která z následujících možností nejpřesněji vyjadřuje, kdo bude mít na peníze v uvedeném případě vlastnické právo?

(A) pan Straka

(B) pan Štědrý

- (C) O peníze se s panem Strakou, jakožto nálezcem, musí pan Štědrý podělit rovným dílem.**
- (D) Obecní úřad, který rozhodne, komu peníze náležejí.**

32.

Právní subjektivitou (resp. právní osobností) rozumíme schopnost vystupovat v právních vztazích jako subjekt, nikoli objekt práva. Který

**z následujících příkladů
nesplňuje kritéria právní
subjektivity?**

(A) novorozenec

(B) vězeň ve výkonu trestu

(C) domácí zvíře

(D) nadační fond

33.

**Ve které z následujících si-
tuací vzniká automaticky
ze zákona společné jmění
manželů?**

**(A) uzavřením manželství,
není-li smluvně sjed-
náno jinak**

(B) vznikem prvního společně získaného majetku

(C) vznikem společné domácnosti

(D) pouze na základě uzavření předmanželské smlouvy

34.

Mezi základní charakteristiky _____ patří tyto zásady: dobrých mravů, autonomie vůle, nikomu neškodit, poctivosti a dobré

víry a to, že smlouvy mají být dodržovány.

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na prázdné místo v uvedeném textu, aby byl věcně správný?

(A) veřejného práva

(B) církevního práva

(C) soukromého práva

(D) práva šaría

35.

Prezident ČR disponuje právním institutem, který neguje soudem nalezené právo. Jedná se o amnestii a milost. Které z následujících tvrzení nejpřesněji vystihuje rozdíl mezi amnestií a milostí?

(A) Amnestie je pro budoucí případy, milost pro probíhající.

(B) Milost vyžaduje kontrasknaci předsedy vlády, amnestie ne.

(C) Amnestie je plošná, milost je individuální.

(D) Milost se vztahuje na všechny osoby podle prezidentem daného kritéria, amnestie pouze na některé.

36.

Jiřina se přihlásila jako dobrovolnice na farmaceutické klinické testy nového léku na epilepsii a podepsala informovaný souhlas. Přestože farmaceutická firma postupovala

v souladu se současnými poznatky vědy, Jiřina jako následek požití testovaného preparátu utrpěla poškození jater vyžadující dlouhodobou léčbu. Která z následujících možností správně posuzuje trestně právní odpovědnost farmaceutické firmy za uvedenou újmu paní Jiřiny?

(A) Firma nese trestně právní odpovědnost, protože se jedná o ublížení na zdraví.

- (B) Firma nese trestně právní odpovědnost, protože se jedná o obecné ohrožení.**
- (C) Firma nenese trestně právní odpovědnost, protože se jedná o svolení poškozeného.**
- (D) Firma nenese trestně právní odpovědnost, protože se jedná o přípustné riziko.**

37.

Který z následujících druhů trestů nejlépe naplňuje podstatu trestu izolačního charakteru?

(A) nepodmíněné odnětí svobody

(B) zákaz činnosti

(C) zákaz pobytu

(D) obecně prospěšné práce

38.

Členění právních odvětví či práva obecně může probíhat podle mnohých

hledisek. Jedním z nich je i dělení práva na soukromé a veřejné.

Které z následující tvrzení ohledně veřejného práva je z hlediska právní teorie pravdivé?

(A) Právní vztahy upravené veřejným právem jsou tzv. asymetrické – charakterizuje je nadřazenost jedné strany vztahu, typicky orgánu veřejné moci.

(B) Pro vztahy, které se řídí veřejným právem, je

příznačné, že jejich účastníci si mohu vzájemné poměry upravit podle své vůle.

(C) Mezi veřejnoprávní odvětví lze zpravidla řadit právo obchodní či občanské.

(D) Právní vztahy upravené veřejným právem jsou tzv. symetrické – charakterizuje je rovné postavení subjektů.

39.

Která z následujících možností správně uvádí, jak je v Ústavě ČR charakterizována suverenita lidu?

- (A) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.**
- (B) Lid je zdrojem veškeré státní moci – vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.**

(C) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

(D) Schůze obou komor parlamentu a některých jiných ústavních orgánů jsou veřejné. Veřejnost může být vyloučena jen za podmínek stanovených zákonem.

40.

Která z následujících možností správně uvádí, kde se v právním řádu České republiky nachází Listina základních práv a svobod?

(A) Je součástí Ústavy ČR.

(B) Jedná se o dodatek Ústavy ČR.

(C) Je součástí ústavního pořádku ČR.

(D) Sama o sobě není součástí právního řádu ČR, ale některá její ustanovení jsou obsažena v Ústavě ČR.

3. Hospodářství a svět

41.

Která z následujících zemí nepatří mezi kandidátské země na členství v Evropské unii?

(A) Turecko

(B) Ukrajina

(C) Lichtenštejnsko

(D) Albánie

42.

Evropské státy Andorra, Monako, San Marino a Vatikán nejsou členy Evropské

unie. Která z následujících možností nejpřesněji vyjadřuje, co ve vztahu k EU mají uvedené státy společné?

(A) Do EU nebyly přijaty pro svou nedostatečnou rozlohu.

(B) Do EU nebyly přijaty pro svůj nedostatečný ekonomický význam.

(C) Na základě dohod s EU používají jako svoji měnu euro.

**(D) Všechny uvedené státy
byly v minulosti kandi-
dátskými zeměmi EU.**

43.

**Která z následujících sku-
tečností rozhodně nebyla
obsahem Amsterdamské
smlouvy podepsané
v červnu 1997 zástupci
15 členských států EU?**

**(A) posílení pravomocí Ev-
ropského parlamentu,
téměř rovnocenné spo-
lurozhodování s Radou
EU**

- (B) posílení společné zahraniční a bezpečnostní politiky lepším a efektivnějším plánováním rozhodovacích procesů**
- (C) uplatňování společných unijních pravidel v rámci kontrol na společných hranicích Unie a uprchlické, azylové, vízové a přistěhovalecké politiky**
- (D) zavedení společné evropské měny euro nejpozději v roce 1999**

44.

Článek 7 Smlouvy o Evropské unii stanoví, že v případě závažného porušení hodnot, na kterých je Unie založena, může být vůči členskému státu uplatněn postup vedoucí k sankcím, včetně pozastavení některých práv takového státu. Která z následujících možností nejpřesněji vyjadřuje situaci, při níž by mělo dojít k aktivaci článku 7 Smlouvy o Evropské unii?

- (A) Členský stát vyhlásí referendum o vystoupení z EU.**
- (B) Členský stát porušuje zásady právního státu.**
- (C) Členský stát se rozhodne odmítnout implementaci doporučení Evropské centrální banky.**
- (D) Členský stát zablokuje rozhodnutí týkající se klimatické politiky EU.**

45.

Která z následujících možností vyjadřuje princip, jenž zajišťuje, aby při hlasování kvalifikovanou většinou v Radě EU nebyly menší státy přehlasovány?

- (A) Každý stát má stejné množství hlasů.**
- (B) Všechna rozhodnutí musejí být jednomyslná.**
- (C) Je vyžadováno, aby 55 % států představovalo alespoň 65 % obyvatel EU.**

(D) Rozhodnutí musí být potvrzeno i Evropským parlamentem.

46.

Do popředí ho vynesla aktivita během posledního předsednictví České republiky v EU, kdy se významně podílel na vyjednání společného postoje zemí EU ve vztahu k zastropování cen plynu. V úřadující Komisi vedené Ursulou von der Leyenovou mu bylo

svěřeno portfolio mezinárodního partnerství.

Která z následujících možností označuje českého eurokomisaře, o němž pojednává uvedený text?

(A) Martin Kupka

(B) Jozef Síkela

(C) Vladimír Špidla

(D) Alexandr Vondra

47.

V roce 1848 odmítl František Palacký pozvání na sjezd německých politiků, kteří usilovali o sjednocení

Německa. To, že se sjezdu ve Frankfurtu nad Mohanem odmítl zúčastnit, bylo způsobeno jeho názorem na budoucí zařazení českých zemí v Evropě.

Která z následujících možností správně uvádí název politické koncepce, již František Palacký tehdy zastával?

- (A) maloněmecká koncepce**
- (B) panslavismus**
- (C) austroslavismus**

(D) koncepce samostatného československého státu

48.

charakteristika

- 1) jeden z mužů 28. října, posléze ministr pro Slovensko**
- 2) zakladatel Slovenské ľudové strany, lídr slovenského autonomismu**
- 3) kolaborace s Hitlerem, posléze během války prezident Slovenského štátu**

4) spoluzakladatel Česko-slovenska, posléze krátce ministr vojenství

osobnost

A) Milan R. Štefánik

B) Vavro Šrobár

C) Andrej Hlinka

D) Jozef Tiso

Za první republiky definovala oficiální doktrína Slováky jako jednu ze dvou větví československého národa. Smyslem bylo získat dostatečnou početní

převahu nad německou menšinou v českých zemích. Samotní Slováci se ovšem na Československo dívali všelijak. Někteří s čechoslovakismem souhlasili, jiní se dožadovali větší autonomie – a když k ní nedošlo, pomohli s rozbitím společného státu.

Která z následujících možností správně přiřazuje uvedené osobnosti k jejich odpovídajícím charakteristikám?

(A) 1A, 2D, 3B, 4C

(B) 1B, 2C, 3A, 4D

(C) 1B, 2C, 3D, 4A

(D) 1D, 2C, 3B, 4A

49.

Dodatek č. 1: Vláda Jeho Veličenstva ve Spojeném království a francouzská vláda podepsaly výše uvedenou dohodu na základě toho, že dodrží záruku obsaženou v 6. odstavci anglo-francouzských nabídek z 19. září vztahujících se k mezinárodní garanci

***hranic Československa
proti nevyprovokovanému
napadení. Jakmile bude
upravena otázka polských
a maďarských menšin, dají
Německo a Itálie Českoslo-
vensku své záruky.***

**Která z následujících mož-
ností označuje dokument,
z nějž pochází uvedený
text?**

**(A) Versailleská mírová do-
hoda**

(B) Briand–Kellogův pakt

- (C) Smlouva o spojení a přátelství mezi Československem a Francií**
(D) Mnichovská dohoda

50.

Historik Keith Lowe si v knize Zdivočelý kontinent všímá pokračujícího rozkladu institucí a hodnot v Evropě v období bezprostředně po skončení druhé světové války. Řada jeho pozorování je aplikovatelná na situaci v poválečném Československu.

Který z následujících fenoménů ale pro situaci v Československu po druhé světové válce typický není?

(A) Nezákonné násilí na příslušnících poraženého etnika motivované touhou po pomstě.

(B) Retribuce: trestání kolaborantů ve vlastním národě včetně řady trestů smrti.

(C) Vysídlování obyvatelstva: rozsáhlé přesuny

celých etnických skupin.

(D) Hmotná zkáza: města zasažená bombardováním se potýkala s úbytkem 50 a více procent obytných prostor.

51.

Představitelé polské zahraniční politiky dlouhodobě kritizují imperiální ambice Ruska, které přirovnávají k zahraniční politice Sovětského svazu. Polský ministr zahraničí Radosław

Sikorski na půdě Rady bezpečnosti OSN v září

2024 pronesl projev kritický k ruské agresi na Ukrajině. Při té příležitosti připomněl období spolupráce Sovětského svazu a nacistického Německa fotografií z vojenské přehlídky za účasti jednotek obou armád.

Která z následujících možností správně popisuje, kdy uvedená spolupráce spočívající mj. v rozdělení

sfér vlivu ve východní Evropě probíhala?

(A) V období po uzavření separátního míru v březnu roku 1918, kdy bolševické Rusko ukončilo své angažmá v první světové válce.

(B) V dubnu roku 1922 na základě Rappalské smlouvy obnovující diplomatické styky mezi oběma zeměmi.

(C) Na jaře roku 1933 bezprostředně po nástupu Adolfa Hitlera k moci.

(D) V období mezi uzavřením paktu Ribbentrop-Molotov v srpnu 1939 a napadením Sovětského svazu Německem v červnu 1941.

52.

Projev známý jako *Berlin Wall Speech* nebo jako *Tear down this wall* (*Strhňte tu zed'*) adresoval v kontextu studené války významný západní politik představiteli Sovětského svazu a vyzýval ho v ní ke stržení Berlínské zdi.

Která z následujících možností správně označuje dvojici osobností společně s letopočtem, jež odpovídají uvedené charakteristice?

(A) Harry S. Truman a Josif V. Stalin, rok 1949

(B) Winston Churchill a Georgij M. Malenkov, rok 1954

(C) John F. Kennedy a Leonid I. Brežněv, rok 1963

(D) Ronald Reagan a Michail S. Gorbačov, rok 1987

53.

Na konci druhé světové války jeden vysoce postavený nacistu uprchl z Německa a pod falešným

jménem Ricardo Klement se usadil na předměstí Buenos Aires, kde vedl nenápadný život. Přesto byl roku 1960 vypátrán a unesen izraelskou tajnou službou Mosad do Izraele, kde byl postaven před soud. Filosofka Hannah Arendtová o jeho procesu napsala známou knihu.

Která z následujících osobností nejpřesněji odpovídá uvedenému popisu?

(A) Josef Mengele

(B) Hermann Göring

(C) Adolf Eichmann

(D) Joseph Goebbels

54.

Na sklonku první světové války bylo Rakousko-Uhersko nuceno reagovat na nepříznivý vývoj konfliktu a rostoucí nestabilitu doma. Nový (a poslední) rakouský císař Karel I. chtěl odvrátit zánik říše, a proto představil návrh reforem vycházející vstříc nacionálním požadavkům jednotlivých

národů při zachování jednoty monarchie.

Která z následujících možností nejpřesněji vyjadřuje reformní vizi Karla I. po nástupu na trůn?

(A) anexe německých příhraničních oblastí a předání jejich správy české politické reprezentaci

(B) federalizace monarchie s větší autonomií jednotlivých národů

(C) kvóty na obsazení ústavních funkcí

**v poměru 1 Němec,
1 Slovan, 1 Maďar
(D)zavedení jednotlivých
národních vlád a zru-
šení centrální vlády ve
Vídni**

55.

**V období 16.–18. století,
tedy v době souboje evrop-
ských velmocí o koloniální
nadvládu a z ní plynoucí
ekonomickou dominanci,
byla uvedena do praxe
ekonomická teorie zalo-
žená na státní kontrole**

obchodu pomocí cel, dotací a monopolů. Cílem byla aktivní obchodní bilance a akumulace drahých kovů. Která z následujících možností nejpřesněji odpovídá uvedenému popisu?

- (A) reaganomika**
- (B) kolonialismus**
- (C) merkantilismus**
- (D) laissez-faire**

56.

Paní Anděla a pan Jáchym společně zakládají spediční firmu a přemýšlejí, jaký

typ společnosti založit. Paní Anděla disponuje kapitálem a pan Jáchym může nabídnout potřebné know-how. Nakonec se dohodli na vytvoření obchodní korporace, ve které bude mít paní Anděla rozhodující podíl na vedení a bude ručit celým svým majetkem, zatímco pan Jáchym vloží nižší vklad, vzdá se rozhodujícího podílu na vedení a nebude ručit celým svým majetkem.

Která z následujících možností nejpřesněji odpovídá typu společnosti, již Anděla s Jáchymem v uvedeném případě zakládají?

(A) společnost s ručením omezeným

(B) veřejná obchodní společnost

(C) komanditní společnost

(D) akciová společnost

57.

Správu spotřebních daní včetně správy spotřebních daní při dovozu nebo

neoprávněném vstupu vybraných výrobků na domácí trh vykonává _____ podle příslušných právních předpisů.

Kterou z následujících možností je nutné doplnit na vynechané místo do uvedeného textu, aby byl věcně správný?

(A) celní správa

(B) městský úřad

(C) finanční úřad

(D) Česká národní banka

58.

**Pan Řehoř je držitelem
1/5 akcií kavárny Slavia.
Která z následujících mož-
ností správně označuje
právo/práva, jež panu Ře-
hořovi z titulu držitele uve-
deného podílu akcií nevzni-
kají?**

(A) právo na dividendy

**(B) exekutivní práva při ří-
zení podniku**

**(C) přednostní právo na
nákup nově vydaných
akcií podniku**

(D) podíl na zůstatkovém majetku při likvidaci

59.

**Po krachu významného
producenta spotřebního
zboží pro domácnosti začal
být na trhu pocítován
akutní nedostatek otví-
ráků. Kromě napjaté spole-
čenské atmosféry, kterou
nedostatek tohoto druhu
zboží vyvolal, došlo i k za-
jímavé tržní situaci. Poptá-
vající byli ochotni přeplá-
cet obvyklou tržní cenu**

otvíráků až několikanásobně. Která z následujících možností představuje ekonomicky nejpresnější označení uvedené situace?

(A) dokonalá konkurence

(B) nepřímá konkurence

(C) konkurence na straně poptávky

(D) konkurence na straně nabídky

60.

Při investování poměříme a volíme mezi dvěma základními veličinami, a to

výnosem a rizikem. Třetí hodnota, kterou bereme v potaz, se nazývá likvidita. Která z následujících možností správně uvádí, co termín *likvidita* v ekonomii vyjadřuje?

- (A) nárok na vypořádání jistiny v případě krachu**
- (B) pravděpodobnost úplného znehodnocení investice vyjádřená v procentech**
- (C) schopnost proměnit aktiva na peněžní prostředky v čase**

**(D) množství investova-
ných peněz v hotovosti**